

Onderwerp

Vaststelling van nieuwe belastingverordeningen en tarieventabellen 2026

Adviseur : D. Blagdan
Programma : 0, 1, 5, 7, 8
Portefeuillehouder : G.J. Willemse

Datum B&W : 18 november 2025
Datum Raad : 16 december 2025
Openbaar : Ja

Aan de Raad**Aanleiding**

Jaarlijks worden voorafgaand aan het nieuwe jaar de nieuwe belastingverordeningen en legestabellen ter vaststelling aan de raad aangeboden. Hierin zijn alle relevante wettelijke ontwikkelingen opgenomen en wordt een aanpassing in de tarieven voorgesteld. Hierbij hebben wij de modelverordeningen van de VNG gehanteerd.

Gevraagde beslissing

De navolgende verordeningen integraal vast te stellen, onder gelijktijdige intrekking van de oude verordeningen;

- verordening op de heffing en invordering van bouwleges 2026
- verordening op de heffing en invordering van rioolheffing 2026
- verordening op de heffing en invordering van afvalstoffenheffing 2026
- verordening op de heffing en invordering van onroerendezaakbelastingen 2026
- verordening op de heffing en invordering van leges 2026
- verordening op de heffing en invordering van grafrechten 2026

Wat willen we bereiken?

Door deze vaststelling zijn de verordeningen weer aangepast aan de actuele regelgeving en worden de tarieven bijgesteld. Dit als uitvloeisel van de door uw raad op 4 november 2025 vastgestelde meerjarenbegroting 2026-2029.

Bouwleges

Dit voorstel heeft tot doel om per 1 januari 2026 een kostendekkende regeling voor de leges te hanteren zodat de gemeente haar taken op het gebied van vergunningverlening op een efficiënte en effectieve manier kan blijven uitvoeren zonder aan de kwaliteit van dienstverlening voor in te leveren. Daarnaast voorziet het voorstel in transparantie voor burgers en bedrijven doordat er inzicht wordt geboden in de financiële consequenties van een aanvraag.

De bouwleges vormen een belangrijke inkomstenbron voor gemeente Rozendaal en worden geheven om de kosten te dekken die worden gemaakt bij de behandeling van bouwaanvragen, vooroverleggen en vergunningverlening. Door stijgende kosten voor personeel, administratieve processen en inflatie zijn de huidige tarieven al geruime tijd niet meer kostendekkend. De afgelopen jaren zijn de leges onvoldoende verhoogd ten opzichte van de kostprijs om de dienstverlening met betrekking tot ruimtelijke initiatieven te kunnen behandelen. Verder heeft de inwerkingtreding van de Omgevingswet op 1 januari 2024 geleid tot een nieuw wettelijk kader, waarin andere eisen en procedures gelden voor de behandeling van ruimtelijke initiatieven. Uit praktijkgegevens blijkt dat met de huidige legestarieven een gemiddeld tekort verwacht mag worden van circa € 14.500 per jaar

ten opzichte van de behandelingskosten. Een verhoging van de tarieven is daarom noodzakelijk en is reeds in de begroting verwerkt op basis van kostprijs en volume.

Met dit legesvoorstel is onderzocht welke typen aanvragen sinds de invoering van de Omgevingswet zijn binnengekomen en welke behandelingskosten per activiteit daarmee gemoeid zijn. Daarbij zijn verschillende categorieën meegenomen, zoals vooroverleggen, reguliere bouwaanvragen en aanvragen met uitsluitend ruimtelijke aspecten. Op basis van deze gegevens is een kostprijsberekening gemaakt en is gekeken welke aanpassingen in de legesverordening noodzakelijk zijn om kostendekkend te worden. Vervolgens zijn de voorgestelde nieuwe tarieven vergeleken met die van omliggende gemeenten of qua omgang soortgelijke gemeenten, waaronder respectievelijk Rheden en Schiermonnikoog, om te waarborgen dat de leges marktconform en regionaal passend zijn.

Om enig inzicht te bieden in wat de verhoging in de praktijk voor aanvragen zou betekenen enkele voorbeelden van veel voorkomende situaties:

- Wanneer er een verzoek wordt gedaan om een formeel vooroverleg te voeren bedroegen de leges voor het vooroverleg € 206 maar wordt dit in 2026 met het huidige voorstel € 306.
- Wanneer een aanvrager een vergunning voor nieuwbouwwoning krijgt bedroegen de leges voor zo'n aanvraag € 377, dit wordt in 2026 met het huidige voorstel € 515.
- Indien er een buitenplanse afwijking wordt gevraagd bijvoorbeeld vanwege het bouwen buiten het bouwvlak en op gronden die niet een woonbestemming hebben, bedroegen de leges een opvoorhand afgesproken bedrag. Met dit legesvoorstel wordt echter een ondergrens van € 897 bepaald.
- Wanneer er verbouwd wordt (met de gemiddeld € 24.711 aan bouwkosten) bedroegen de leges € 955 waar dit met het nieuwe voorstel € 1.921 zou bedragen.

Rioolheffing

Het tarief voor de rioolheffing 2025 wordt ongewijzigd op € 222,- staan.

Afvalstoffenheffing

De tarieven voor de afvalstoffenheffing en containers worden in lijn met eerdere raadsbesluitvorming verhoogd. Om te kunnen blijven voldoen aan onze verplichtingen op het gebied van afvalinzameling zijn we overgestapt op een nieuwe aanbieder (Circulus). De kosten die we op basis van deze nieuwe constructie door moeten rekenen aan onze inwoners zijn gebaseerd op marktconforme tarieven. Dat deze nieuwe tarieven fors hoger liggen dan voorheen is vooral het gevolg van het feit dat we langjarig tegen zeer gunstige (niet meer marktconforme) tarieven afvalinzameling wisten te realiseren. Het tarief voor een extra groene container wordt € 65. Het tarief voor een extra grijze container wordt € 185.

Onroerende zaak belasting

In de begroting 2026 zijn de opbrengsten van de ozb op de gebruikelijke wijze bepaald en naast de inflatie verhoogd met 20,6% conform de begroting. Daarmee wijzigen de tarieven als volgt:

Woningen	Eigenaar	0,1094% (was 0,0917%)
Niet-woningen	Eigenaar	0,2127% (was 0,1747%)
	Gebruiker	0,1711% (was 0,1404%)

Grafrechten en Leges

De overige tarieven zijn verhoogd met 3% voor inflatie. Uitzondering hierop zijn tarieven waarvoor wettelijke maxima gelden zoals paspoorten, rijbewijzen en VOG. Voor de huwelijken zal in 2026 nieuw beleid worden ontwikkeld. De huwelijksleges zijn nu niet kostendekkend.

Argumenten

1.1. Financiële haalbaarheid

De raad heeft als doel gesteld om toe te werken naar kostendekkende leges. De huidige tarieven bieden onvoldoende dekking voor de werkelijke kosten die we als organisatie maken voor de behandeling van ruimtelijke initiatieven. We hebben daarom geïnvesteerd in het doorrekenen van en beter toerekenbaar maken van activiteiten om tot een daadwerkelijk kostendekkende legesverordening te komen. Op basis van een analyse van aanvragen sinds 1 januari 2024 is een representatieve 'gemiddelde vergunningsaanvraag' vastgesteld en zijn de kosten per type aanvraag berekend. Vervolgens is op basis van de verwachte aantallen per jaar bepaald welke tarieven nodig zijn om kostendekkend te zijn. Een vergelijking met de buurgemeenten Rheden en Schiermonnikoog bevestigt dat de nieuwe tarieven marktconform zijn. Daarnaast dragen de aangepaste leges bij aan een transparant en voorspelbaar systeem, waardoor burgers en bedrijven beter inzicht hebben in de kosten van hun aanvragen.

1.2. Voorkomen van subsidiering uit middelen bestemd voor een ander doel

Wanneer bouwleges niet kostendekkend zijn, worden de kosten van vergunningverlening (deels) bekostigd door middelen die elders voor bestemd zijn. Dat betekent feitelijk dat er onbewust voor gekozen wordt dat alle inwoners meebetalen aan individuele bouwprojecten. Kostendekkende tarieven voorkomen deze schaduw subsidiering. Door de leges kostendekkend vast te stellen, voorkomen we dat gemeentelijke middelen die elders voor bestemd zijn, worden ingezet voor individuele bouwinitiatieven.

1.3. Stabieliteit en voorspelbaarheid

Kostendekkende leges zorgen voor een stabiele inkomstenstroom en voorspelbare tarieven, wat bijdraagt aan een betrouwbare overheid. Dit bevordert continuïteit in de uitvoering van gemeentelijke taken, maakt het financiële beleid voorspelbaar en consistent, en versterkt het vertrouwen van inwoners en bedrijven in de betrouwbaarheid en stabiliteit van de gemeentelijke dienstverlening.

1.4. Transparantie en vertrouwen

Kostendekkende tarieven dragen bij aan transparantie en versterken het vertrouwen in de gemeentelijke financiële huishouding, doordat ze duidelijk maken welke kosten door leges worden gedekt en zorgen voor een consistente en controleerbare verantwoording.

Kanttekeningen

Er is echter wel een kanttekening: hogere leges kunnen mogelijk leiden tot terughoudendheid bij initiatiefnemers. Dit risico is echter beperkt doordat de tarieven zorgvuldig zijn berekend en goed zijn onderbouwd. Heldere communicatie is daarom essentieel om begrip te creëren bij aanvragers.

Wat gaan we daarvoor doen?

a) Planning

Deze tarieven zijn geldig per 1 januari 2026.

b) Evaluatie

N.v.t.

c) Participatie en communicatie

In de Roos zal een publicatie komen over de tarieven 2026. Tevens wordt alles op de website gepubliceerd.

d) Publicatie verplicht?

Via DROP zullen deze verordeningen worden gepubliceerd

Wat mag het kosten?

In meerjarenbegroting 2026-2029 is al rekening gehouden met een opbrengst verhoging van de bouwleges van € 25.000. In deze verhoging van de opbrengsten is naast de prijsverhoging ook rekening gehouden met de toename in het aantal aanvragen. Ook met de andere tariefmutaties is in de meerjarenbegroting 2026-2029 rekening gehouden.

Het college van burgemeester en wethouders,

B. Pelgrum,
gemeentesecretaris

I. Timmer,
burgemeester

Bijlage(n)

1. Ontwerpraadsbesluit verordening op de heffing en invordering van bouwleges 2026
2. Ontwerpraadsbesluit verordening op de heffing en invordering van rioolheffing 2026
3. Ontwerpraadsbesluit verordening op de heffing en invordering van afvalstoffenheffing 2026
4. Ontwerpraadsbesluit verordening op de heffing en invordering van onroerendezaakbelastingen 2026
5. Ontwerpraadsbesluit verordening op de heffing en invordering van leges 2026
6. Ontwerpraadsbesluit verordening op de heffing en invordering van grafrechten 2026
7. Iegestabel 2026